Ympäristöministeriö NEUVOSTORAPORTTI YM2020-00127

HAKA Tuusa Ruusu(YM) 20.07.2020

Asia

EU:n ympäristöministereiden epävirallinen videokokous (Saksan pj-kauden kick-off) 13.-14.7.2020

Kokous

13.07.2020 - 14.07.2020

Saksan puheenjohtajuuskauden ensimmäinen ympäristöministereiden tapaaminen järjestettiin epävirallisena pj-kauden kick-off -tilaisuutena videoyhteydellä 13.-14.7.2020. Kokouksessa keskusteltiin puheenjohtajan tausta-asiakirjojen perusteella kolmesta teemasta: ympäristö- ja ilmastopolitiikkojen yhteydestä korona-pandemiasta toipumiseen, digitalisaatiosta ja ympäristöstä sekä kolmanneksi EU:n ilmastopolitiikasta. Kokouksen puheenjohtajana toimi Saksan ympäristöministeri Svenja Schulze. Suomea edusti ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen.

Ministerit antoivat laajan tukensa vihreälle elvytykselle ja korostivat sitä, että ilmasto- ja ympäristötavoitteiden tulee olla merkittävässä asemassa, kun päätetään toimista talouden elvyttämiseksi koronakriisistä. Elvytystoimien tulee olla vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisia. Vihreää ja kestävää siirtymää on edistettävä.

Ympäristöministerit keskustelivat myös digitalisaation ja ympäristön intressien yhdistämisestä, digitalisaation valjastamisesta ilmaston ja ympäristönsuojelun hyväksi sekä tärkeistä politiikkatoimista.

Toisena kokouspäivänä keskusteltiin EU:n päästövähennystavoitteen nostamisesta sekä EU:n roolista kansainvälisessä ilmastopolitiikassa. Vuoden 2030 päästövähennystavoitteen nosto jakaa jäsenmaita. Useat ministerit tukivat tavoitteen tiukentamista ja kunnianhimoista Euroopan ilmastolakia, aktiivisimmin ilmastokunniahimoa ajavat jäsenmaat vähintään 55%:iin kuten Suomi. Komission vaikutustenarvioinnille ja suunnitelmalle toimien konkretisoinnissa asetetaan odotuksia.

Kokous aloitettiin hyväksymällä kaikkien EU:n ympäristöministereiden epävirallinen yhteisjulistus, jonka DE ja edellinen pj-maa HR olivat valmistelleet. Julistuksessaan ympäristöministerit korostavat koronakriisistä toipumisen toimien ja kunnianhimoisten sekä kustannustehokkaiden ilmasto- ja ympäristötoimien yhteyttä. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet tarjoavat ohjenuoran myös talouden elvytystoimille, ja on olennaisen tärkeää, että elvytyspaketti sekä monivuotinen rahoituskehys sekä kansalliset elvytyssuunnitelmat toimivat EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteiden hyväksi. Vuoden 2030 päästövähennystavoitteen nostaminen on olennaista, samoin kuin biodiversiteetti- ja kiertotaloustoimet sekä digitaalinen siirtymä.

Vihreä elpyminen

13.7. ensimmäinen keskusteluteema oli jatkoa edellisen epävirallisen ympäristöministeritapaamisen 23.6. keskustelulle. 13.7. taustakysymys oli, miten voidaan varmistaa, että taloudellisen elpymisen toimet ovat yhteensopivia vihreän kehityksen ohjelman (Green Deal) tavoitteiden kanssa.

Ministeri Schulze korosti avauspuheenvuorossaan, etteivät ilmastotoimet ja muut ympäristötoimet ole menettäneet tärkeyttään koronaepidemiankaan aikana vaan päinvastoin korostuneet. Myös Euroopan parlamentti ja kansalaisyhteiskunta ovat painottaneet ilmastotoimien ja koronaepidemiasta toipumistoimien yhteyttä. Viitaten ympäristöministerien yhteisjulistukseen, puheenjohtaja totesi, että yhdessä jäsenvaltiot voivat varmistaa, ettei kriisiä seuraa tavanomaiseen toimintaan palaaminen, vaan kestävä talous ja yhteiskunta. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet toimivat ohjenuorana myös vihreää elpymistä varten. Saksa tekee parhaansa edistääkseen puheenjohtajuuskaudellaan keskeisiä aloitteita (2030 tavoite, EU:n ilmastolaki, biodiversiteetti, kiertotalous, digitalisaatio). Saksa oli kutsunut komission lisäksi keskusteluun Euroopan parlamentin, Euroopan investointipankin, Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja European Environment Bureaun edustajat.

Komission varapuheenjohtaja Frans Timmermans totesi, ettei koronakriisi poistanut muita kriisejä, joiden vuoksi vihreän kehityksen ohjelma annettiin alkuvuodesta, vaan päin vastoin korostaa nopean toiminnan tärkeyttä. Aikaa ei ole tuhlattavaksi, vihreän kehityksen ohjelman välitön täytäntöönpano on tärkeää ja nopea toiminta minimoi kustannuksia. On selvää, että Eurooppa tulee kärsimään taloudellisista haasteista, mutta talouden murros on välttämätön ja tilanne tulee käyttää hyväksi rakentamalla vihreä, joustava, kestävä ja digitaalinen talous, ja todistaa että näin luodaan uusia työpaikkoja. Elpyminen on tehtävä niin, että voidaan päästä ilmastoneutraalisuuteen 2050. Rahankäytön tulee olla strategista ja suunnata se kestävämpään yhteiskuntaan. Ilmastolaki ja uusi päästövähennystavoite 2030 ovat oleellisia ja Saksan suuntaan on odotuksia neuvoston työn suhteen.

Europan parlamentin ympäristövaliokunnan puheenjohtaja Pascal Canfin korosti puheenvuorossaan vihreitä investointeja todeten, ettei tulisi rahoittaa hankkeita jotka eivät ole vihreän kehityksen ohjelman tai ilmastolain tavoitteiden mukaisia. Elvytyspaketin tulee olla linjassa Pariisin sopimuksen kanssa ja on noudatettava do no harm -periaatetta. Taksonomia on yksi työkalu tähän. Kansallisten elvytyssuunnitelmien tulisi vähentää investointivajetta ottaen huomioon joustavasti valtioiden erilaiset tilanteet.

Euroopan investointipankin varapuheenjohtaja Ambroise Fayolle kertoi pankin tiekartasta ilmastopankiksi ja kertasi pankin sitoumuksia, kuten nostaa ilmastoinvestointien osuus nykyisestä (25 %) 50 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä, fossiilihankkeisiin investoinnin lopettamisen ensi vuoden sekä EU:n taksonomia-asetuksen. EIB on sitoutunut vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin sekä EU:n ilmastotavoitteisiin, jotka ovat kunnianhimoisia mutta välttämättömiä.

Kansalaisjärjestö **European Environment Bureaun puheenjohtaja Johanna Sandahl** kertoi, että järjestöt kannattavat voimakkaasti kestävää elpymistä ja sitä, että monivuotisen rahoituskehyksen tulisi olla yhtenevä vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden kanssa, mutta epäili, miten ministerien yhteisjulistuksen tavoitteet konkretisoituvat. Elpymispaketin tulisi sisältää rajoituksia jotka estäisivät tuen käytön fossiilisiin polttoaineisiin ja joidenkin muiden sektorien rahoituksen tulisi olla ehdollista.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen korosti omassa puheenvuorossaan sitä, että ilmastoneutraaliin talouteen ja kiertotalouteen siirtyminen edellyttää merkittäviä systeemisiä muutoksia sekä investointeja, joita nyt voidaan tehostaa. EU:n ja jäsenmaiden tulisi tarjota tukea ja kannustimia taloudelle, ja lisäresurssit tulisi suunnata siten, että ne tukevat ilmastoneutraalisuustavoitetta sekä kunnianhimoisempaa päästövähennys tavoitetta vuodelle 2030. Tämä on taloudellisesti järkevää: ilmastotoimet ja biodiversiteetin tukeminen toimivat talouden

kimmokkeina ja samalla edistävät kestävää tulevaisuutta. Komission antaman Euroopan elvytysohjelman tavoin Suomen kansalliset elvytystoimet nojaavat voimakkaasti Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin sekä Suomen kansalliseen hiilineutraalisuus 2035 -tavoitteeseen. Lopuksi Mikkonen painotti, että elvytystoimia tulisi arvioida niiden ilmasto- ja ympäristövaikutusten perusteella do no harm -periaatteen mukaisesti.

Puheenvuoroissaan jäsenvaltioiden ympäristöministerit antoivat laajan tukensa vihreälle elvytykselle ja korostivat sitä, että ilmasto- ja ympäristötavoitteiden tulee olla merkittävässä asemassa, kun päätetään toimista talouden elvyttämiseksi koronakriisistä. Elvytystoimien tulee olla vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisia. Nykytilanteen tarjoamat toimintamahdollisuudet on käytettävä hyväksi ja edistettävä vihreää siirtymää. Muutamat jäsenvaltiot korostivat sitä, että ilmastotavoitteet on yhdistettävä läpileikkaavasti yhteiskunnan eri sektoripolitiikkoihin. Monet painottivat biodiversiteettistrategian sekä kiertotalouden merkitystä. Tärkeänä pidettiin myös kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin tukea ja osallistumista.

Laajasti tuettiin sitä, että ilmasto- ja ympäristötoimiin sekä vihreän kehityksen ohjelman mukaisiin kohteisiin ohjataan riittävästi investointeja (esimerkiksi kestävä liikkuminen, luontopohjaiset ratkaisut, vähähiiliset ratkaisut, innovaatiot, kiertotalous, energiatehokkuus). Jotkut jäsenvaltiot korostivat, että investointeihin täytyy asettaa kriteerit niiden ympäristö- ja ilmastokestävyydestä tai esimerkiksi ohjata tietty määrä (kuten 25 %) investoinneista vain tietyt kriteerit täyttäviin kohteisiin. Useat jäsenvaltiot mainitsivat erikseen do no harm -periaatteen julkisissa investoinneissa. Muutamat ministerit toivoivat, ettei fossiilisiin polttoaineisiin liittyviin hankkeisiin ohjattaisi lainkaan rahoitusta, kun taas toisaalta muutamat ministerit toivat esiin tarpeen investoida myös resurssi- ja energiaintensiivisiin teollisuuksiin. Muutamat maat toivat esiin sen, että on otettava huomioon eri maiden erilaiset taloudelliset tilanteet sekä joustavuus ja oikeudenmukainen siirtymä, ja painottivat kustannustehokkuutta investoinneissa sekä talouden kilpailukykyä ja työpaikkojen luomista. Monet jäsenvaltiot osoittivat tukensa ilmastolaille sekä vuoden 2030 päästövähennystavoitteen nostamiselle, joista oli tarkempi keskustelu seuraavana päivänä. Jäsenvaltiot myös kertoivat omista kansallisista elpymistoimistaan ja -suunnitelmistaan.

Ympäristökomissaari Virginijus Sinkevičiusin mukaan vain yhdessä toimimalla voimme edistää ympäristö ja ilmastoagendaa ja sanoi olevansa luottavainen kuultuaan ministereiden puheenvuorot. Koronakriisin vaikutus on vakava mutta viivyttelyyn ei ole varaa, tarvitaan systeeminen muutos. On tärkeää, että elvytys etenee käsi kädessä vihreän kehityksen ohjelman kanssa. Tätä haluavat myös kansalaiset. On työskenneltävä myös NGOiden ja rahoitussektorin sekä muiden sidosryhmien kassa.

IMF:n toimitusjohtaja Kristalina Georgieva kertoi luottavansa Eurooppaan, sillä se johtaa ympäristökestävyydessä ja ilmastotoimissa ja voi toimia edelläkävijänä. On tärkeää, että julkista rahaa käytetään viisaasti ja kiihdytetään vihreitä investointeja. Hiilen hinnoittelua ei mainittu ministereiden puheenvuoroissa juurikaan. On tärkeää lähettää oikea signaali hinnoittelusta, hiilen hinnan tulisi nousta, jotta se vastaisi Pariisin sopimuksen tavoitteisiin. Hän toivoisi myös, että fossiilisten tukien poistoa voitaisiin edistää sitouttamalla energiaintensiiviset alat päästövähennystoimiin. Ilmasto- ja kriisiriskien rahoittamista tulisi kehittää.

Saksa toivoi loppupuheenvuorossaan, että keskustelu ohjaa neuvoston päätöksentekoa elvytyspaketista.

Digitalisaatio ja kestävyys

Ensimmäisen kokouspäivän toinen teema oli kestävyys ja digitalisaatio. Saksa tavoittelee neuvoston päätelmiä aiheesta joulukuussa. Komissio julkaisi helmikuussa 2020 tiedonannot Euroopan digitaalisesta strategiasta ja Euroopan datastrategiasta sekä tekoälyä koskevan valkoisen kirjan.

Puheenjohtajan mukaan digitalisaatiota ja ympäristö- ja ilmastoimia tulee arvioida yhdessä taloudellisten elvytystoimien kanssa. Digitaaliset työkalut ja työskentelytavat ovat korostuneet. Digitalisaatio voi avustaa ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa esimerkiksi tarkkailussa, valvonnassa ja seurannassa. Tekoäly ja big data tarjoavat mahdollisuuksia. Toisaalta IT-alan ekologinen jalanjälki on merkittävä ja esimerkiksi IT-jäte on ongelma. Digitalisaatioon liittyy siis mahdollisuuksien lisäksi haasteita, joista on keskusteltava yhdessä. Saksa on tilannut European Policy Center:ltä raportin, jossa analysoidaan digitalisaation mahdollisuuksia vihreän elpymisen kontekstissa.

Ympäristöministerit keskustelivat pienryhmissä digitalisaation ja ympäristön intressien yhdistämisestä, digitalisaation valjastamisesta ilmaston ja ympäristönsuojelun hyväksi sekä tärkeistä politiikkatoimista.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Mikkonen kiitti Saksaa siitä, että tärkeä teema on nostettu esiin. Digitalisaatio on yksi keino hillitä ilmastonmuutosta. On tärkeää saada lisää tietoa IT-alan ympäristövaikutuksista, kuten energian ja resurssien käytöstä, mutta puuttuu systemaattinen tapa kerätä tätä tietoa. Haasteina ovat IT-laitteisiin liittyvä resurssien ja energian käyttö sekä kasvava jätemäärä, kun samalla kierrätysaste on matala. Laitteiden materiaalitehokkuuden parantamista on kehitettävä, sekä tuettava innovaatioita uusien materiaalien, joilla on pienempi ympäristöjalanjälki, kehittämiseksi. Lisäksi on kehitettävä IT-laitteiden korjausta, uudelleenkäyttöä ja kierrätystä. Vaikka laitteiden, verkkojen ja datakeskusten energiatehokkuus on merkittävästi parantunut, on tarvetta lisäinvestoinneille ja on kiinnitettävä huomiota myös uusien teknologioiden energiatehokkuuteen. Suomi valmistelee IT-sektorin ilmasto- ja ympäristöstrategiaa.

Jäsenvaltioiden ympäristöministerit nostivat esiin useita erilaisia näkökulmia teemaan ja komission aloitteisiin. Monet totesivat, että digitalisaatio on yksi keskeisistä asioista vihreässä elpymisessä ja kestävän yhteiskunnan ja talouden rakentamisessa pitkällä ja lyhyellä aikavälillä, vaikkakin näiden teemojen linkittymisen näkeminen voi olla joissain maissa vielä vaikeaa. Digitalisaatio lisää kansalaisten osallistumismahdollisuuksia ja digitaalisen siirtymän tulee olla sosiaalisesti kestävää ja inklusiivista. Kestävään digitalisaatioon tulisi suunnata rahoitusta.

Monet ministerit toivat esiin itse IT-sektorin ympäristö- ja ilmastovaikutusten minimoimisen tärkeyden. IT-laitteiden elinkaarta, korjausta sekä resurssitehokkuutta tulee parantaa. Mainittiin myös ihmisoikeudet IT-jätteen käsittelyn yhteydessä. Toiseksi, tuotiin esiin digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia parantaa kuluttajien ja koko tuotantoketjun mahdollisuuksia tehdä informoituja päätöksiä tuotteiden ja laitteiden materiaaleihin, energiankäyttöön, uudelleenkäyttöön ja korjaukseen liittyen esimerkiksi digitaalisen tuotepassin avulla. Digitalisaation avulla voidaan kerätä ja välittää ajankohtaista tietoa paikallisten älykkäiden verkkojen avulla sekä hyödyntäen tekoälyä. Tämä tuo etuja koko arvoketjussa. Digitaalista tietoa ja työkaluja voidaan käyttää avuksi ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon valvonnassa ja ympäristön tilaa koskevan tiedon keräämisessä. Eräs jäsenvaltio nosti esiin myös kyberturvallisuuden.

Usea ministeri toi esiin ajatuksia datan keräämisen ja yhteisen hyödyntämisen parantamisesta. On otettava huomioon esimerkiksi datan omistajuuteen, laatuun, luotettavuuteen ja osuvuuteen liittyviä näkökulmia. Datan käyttöön ja jakamiseen voidaan kehittää yhteisiä EU-standardeja. Jotkut mainitsivat myös yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyön parantamisen. Tuotiin myös esiin, että Eurooppa voisi kehittää eurooppalaisen brändin jossa korostettaisiin avointa lähdekoodia, käyttäjän oikeuksia, yleistä etua ja intressiä sekä oikeudenmukaisuutta.

Ministeri Schulze totesi, että syksyn aikana on mahdollisuus keskustella näistä aiheista työryhmätasolla, kun päätelmiä valmistellaan.

Ympäristökomissaari Sinkevičius korosti loppupuheenvuorossaan digitaalisen siirtymän ja digitaalisten työkalujen yhteyttä ilmastotavoitteiden saavuttamiseen sekä resurssitehokuuden sekä resilientin talouden kehittämiseen. Teemat yhdistää digitaalinen tuotepassi sekä digitaalinen Eurooppa-investointiohjelma. Eurooppalaisen ohjausjakson joka jäsenvaltiolle esitetyt kansalliset suositukset vihreästä ja digitaalisesta siirtymästä ovat pohja toimille.

EU:n ilmastopolitiikka

Tiistaina 14.7. ympäristö- ja ilmastoministerit keskustelivat EU:n päästövähennystavoitteen nostamisesta sekä EU:n roolista kansainvälisessä ilmastopolitiikassa. Saksan tavoitteena on saada puheenjohtajakaudellaan sovittua neuvoston yhteinen kanta EU:n ilmastolaista lokakuussa. Tätä edeltävät tiiviit keskustelut työryhmätasolla. Tavoitteena on myös saada sovittua EU:n 2030 päästövähennystavoitteen nostamisesta syksyn aikana (lokakuu). Komission tarkoitus on julkaista syyskuussa vaikutustenarviointi päästövähennystavoitteen nostamisesta. Parlamentin ympäristövaliokunta äänestänee asiasta syyskuussa ja täysistuntokäsittely lokakuussa.

Saksan ministeri Schulze painotti, että mikäli EU voisi toimittaa päivitetyn päästövähennystavoitteen UNFCCClle lokakuussa, se olisi vahva signaali muille osapuolille.

Komission varapuheenjohtaja Timmermans kiitti Saksaa kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden asettamisesta puheenjohtajuuskautensa keskiöön. Selvitysten mukaan kansalaiset näkevät selvän yhteyden ilmastokriisillä ja koronakriisillä. Timmermans toisti sanomansa tilanteen vaatimasta nopeasta toiminnasta. Ilmastolaki tuo yhteiskunnalle ja yksityiselle sektorille niiden kaipaamaa ennustettavuutta kohti vuoden 2050 ilmastoneutraalisuustavoitetta. On varmistettava, että toimet ovat johdonmukaisia pitkällä aikavälillä tuomalla tavoite sitovasti ilmastolakiin. Komission vaikutustenarvioinnin jälkeen uusi päästövähennystavoite on tiedossa ja myös se, mitä se EU-tasolla edellyttää. EU:n päätöksillä on suuri kansainvälinen merkitys.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Mikkonen korosti puheenvuorossaan, että elvytystoimien tulee edistää ilmastotoimia ja ilmastoneutraalisuutta. Kunnianhimoiset ilmastotavoitteet ja -politiikka ovat elintärkeitä elpymissuunnitelmissa EU-tasolla ja jäsenvaltiotasolla. EU:n ilmastolaista tulisi tehdä päätös mahdollisimman pian. Syksyn tärkein tehtävä on nostaa vuoden 2030 päästövähennystavoitetta, ja Suomi tukee Saksan suunnitelmia ja visiota. Suomi toivoo, että päätös uudesta tavoitteesta saadaan lokakuussa ja että EU voi esittää uuden päästövähennystavoitteensa (NDC) vuoden lopussa. Suomi tukee vuoden 2030 tavoitteen kiristämistä vähintään 55 prosentin tasolle. Pariisin sopimus edellyttää vähintään sitä tasoa, ja se ohjaisi meidät sujuvammin kohti vuoden 2050 ilmastoneutraalisuustavoitetta. Tavoite tukisi myös työllisyyttä, terveyttä ja taloutta.

EU:n monivuotinen rahoituskehys sekä elvytyspaketti tulevat tukemaan jäsenvaltioiden ilmastotoimia merkittävästi. Tämän pitäisi tukea kunnianhimoisen tavoitteen asettamista vuodelle 2030. Rahoitusmahdollisuuksia tulee käyttää viisaasti tulevina vuosina esimerkiksi energiajärjestelmien muutokseen, liikenteeseen tai rakennuksiin. Uusi tavoite vuodelle 2030 edellyttää muutoksia lainsäädäntöön, ja on tarkasteltava, miten tavoite voidaan saavuttaa kustannustehokkaasti. Suomen näkökulmasta suurimman osan päästövähennyksistä tulisi tulla päästökauppasektorilta, ja järjestelmää tulisi vahvistaa.

Lopuksi ministeri Mikkonen korosti, että EU:n on asetettava kunnianhimoisempi tavoite, jotta se voi osoittaa globaalia johtajuutta ilmastopolitiikassa ja kannustaa kumppaneitaan, etenkin muita merkittäviä talouksia, nostamaan kunnianhimon tasoaan ennen seuraavaa osapuolikokousta.

Puheenvuoroissaan ministerit osoittivat laajasti sitoutumisensa vuoden 2050 ilmastoneutraalisuustavoitteeseen ja näkivät ilmastotoimien tärkeyden nykyisessä tilanteessa. Vuoden

2030 päästövähennystavoitteen nosto jakaa jäsenmaita. Useat ministerit tukivat tavoitteen tiukentamista ja kunnianhimoista Euroopan ilmastolakia, aktiivisimmin ilmastokunniahimoa ajavat jäsenmaat vähintään 55%:iin kuten Suomi. EU:n roolia globaalisti pidettiin tärkeänä ja korostettiin ilmastodiplomatiaa. Ilmastolaki nähdään olennaisena EU:n 2050 ilmastoneutraalisuustavoitteen konkretisoinnissa ja on tärkeää tehdä päätöksiä pian. Tosin jotkut, etenkin itäisen Euroopan maiden ministerit olivat varautuneita vuoden 2030 tavoitteen nostoa kohtaan, edellyttäen mm. jäsenvaltiokohtaista vaikutustenarviointia, jäsenvaltioiden erilaisten tilanteiden huomioimista sekä korostaen rahoituksen tärkeyttä. Esitettiin myös, että päätösaikataulu on kireä.

Päästövähennystavoitteen tiukentamista komission ehdotuksen mukaisesti 50 – 55 %:iin tai sitä tiukempaakin tavoitetta kannattavat ministerit korostivat sitä, että päätöksen tekeminen tämän vuoden aikana sekä tiukemman päästövähennystavoitteen ilmoittaminen Pariisin sopimuksen alle on ehdottoman tärkeää. EU:n on näytettävä tietä globaalisti muille ja toimittava esimerkkinä.

Useat ministerit toivat esiin, että monivuotisen rahoituskehyksen ja elvytyspaketin tulee tukea ja olla yhdenmukaisia ilmastotavoitteiden kanssa. Muiden kumppanien (yksityinen sektori, teollisuus, kansalaiset) yhteistyö ja mukaansaanti keskusteluun on tärkeää. Myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus mainittiin, sekä nuorten mukaan saamisen tärkeys. Muutamat ministerit korostivat, että ilmastotoimet tulisi valtavirtaistaa kaikkiin politiikattomiin.

Jäsenvaltiot asettavat odotuksia komission vaikutustenarvioinnille ja suunnitelmalle toimien konkretisoinnissa. Yleisesti ministerit jakoivat näkemyksen siitä, että globaalia kunnianhimon tasoa ja toimia tulisi edistää. Tosin jotkut ministerit korostivat, että EU:n nykyinen päästövähennystavoite on jo kansainvälisesti kunnianhimoisin, joten painopisteen tulisi olla muiden merkittävien talouksien tavoitetason nostamisessa.

Ministeri Schulze kiitti keskustelusta ja toivoi, että seuraava epävirallinen ympäristöneuvoston kokous 30.9.-1.10. voitaisiin pitää kasvokkain Berliinissä suunnitelmien mukaisesti.

Suomen edustajat

Ministeri Krista Mikkonen, VSI Terhi Lehtonen, neuvottelevat virkamiehet Marjo Nummelin ja Paula Perälä YM, erityisasiantuntija Katarina Dahlman EUE ja erityisasiantuntija Ruusu Tuusa YM

Asiakirjat

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	biodiversiteetti, elpymisrahasto, ilmastonmuutos, kestävä kehitys, kiertotalous, kilpailukyky, koronavirukset, ympäristö, ympäristöneuvosto, ympäristönsuojelu, digitalisaatio
Hoitaa	**STM, TEM, UM, VNK, YM**
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, TULLI, VM, VTV